चक्षुराद्यग्राह्यस्यामूर्त्तस्यरूपंसर्वतःपाणिपादांतइत्यादिलक्षणं ॥ ४९ ॥ तदेवजीवस्यस्वात्मभूतदेहान्निष्क्रांतंपृथग्भूतंमुंजेषीकावत्पश्यतिसंप्रज्ञाते तंसर्वतइत्युक्तलक्षणंकारणंउत्सृज्यप्रविलाप्य देहेस्वंस्वरूपं धारयन्मनोनिगृह्णन्केवलंनिर्गुणंब्रह्मपश्यति सएवंविद्वानसमाच्छरीरभेदादूर्ध्वमुत्क्रम्यामुष्मिन्स्वर्गेलोकेसर्वान्कामानाप्त्वामृतःसमभवदितिदेहाभिमानकृतंभेदंत्यक्त्वा ऊर्ध्वंकारणब्रह्मभावंप्राप्तं तत्रैवसर्वका मभुग्भूत्वामृताख्यंकैवल्यमश्नुतइतिश्रवणात् ॥ ५० ॥ प्रहसन्निवअहोवथैवमरीचिकोदकतुल्येनसंसारेणाहंभ्रामितइतिविस्मयेनेतिभावः तदेवं तत्ब्रह्म एवंउक्तरीत्या ॥५१॥५२॥५३॥५४॥५५॥ व्यामि

सर्वतःपाणिपादांतःसर्वतोक्षिशिरोमुखः ॥ सर्वतःश्रुतिमाँल्लोकेसर्वमावृत्यतिष्ठति ॥ ४९ ॥ जीवोनिष्क्रांतमात्मानंशरीरात्संप्रपश्यति ॥ सतमुत्सृज्यदेहेस्वं धारयन्ब्रह्मकेवलं ॥५०॥ आत्मानमालोकयतिमनसाप्रहसन्निव ॥ तदेवमाश्रयंकृत्वामोक्षंयातिततोमयि॥५१॥ इदंसर्वरहस्यंतेमयाप्रोक्तंद्विजोत्तम ॥ आपृ च्छेसाधयिष्यामिगच्छविप्रयथासुखं ॥ ५२ ॥ इत्युक्तःसतदाकृष्णमयाशिष्योमहातपाः ॥ अगच्छतयथाकामंब्राह्मणःसंशितव्रतः ॥ ५३ ॥ वासुदेवउवा च इत्युक्त्वासतदावाक्यंमांपार्थद्विजसत्तमः ॥ मोक्षधर्माश्रितःसम्यक्तत्रैवांतरधीयत ॥ ५४ ॥ कच्चिदेतत्त्वयापार्थश्रुतमेकाग्रचेतसा ॥ तदापिहिरथस्थ स्त्वंश्रुतवानेतदेवहि ॥ ५५ ॥ नैतत्पार्थसुविज्ञेयंव्यामिश्रेणेतिमेमतिः ॥ नरेणाकृतसंज्ञेनविशुद्धेनांतरात्मना ॥ ५६ ॥ सुरहस्यमिदंप्रोक्तंदेवानांभरतर्षभ ॥ कच्चिन्नेदंश्रुतंपार्थमनुष्येणेहकर्हिचित् ॥ ५७ ॥ नह्येतच्छ्रोतुमर्होन्योमनुष्यस्त्वामृतेऽनघ ॥ नैतदद्यसुविज्ञेयंव्यामिश्रेणांतरात्मना ॥ ५८ ॥ क्रियावद्भिर्हिकौं तेयदेवलोकःसमावृतः ॥ नचैतदिष्टंदेवानांमर्त्यरूपनिवर्त्तनं ॥ ५९ ॥ पराहिसागतिःपार्थयत्तद्ब्रह्मसनातनं ॥ यत्रामृतत्वंप्राप्नोतित्यक्त्वादेहंसदासुखी ॥ ६० ॥ इमंधर्मंसमास्थाययेपिस्युःपापयोनयः ॥ स्त्रियोवैश्यास्तथाशूद्रास्तेपियांतिपरांगतिं ॥ ६१ ॥ किंपुनर्ब्राह्मणाःपार्थक्षत्रियावाबहुश्रुताः ॥ स्वधर्मरतयोनित्यं ब्रह्मलोकपरायणाः ॥ ६२ ॥ हेतुमच्चैतदुद्दिष्टमुपायाश्चास्यसाधने ॥ सिद्धिंफलंचमोक्षश्चदुःखस्यचविनिर्णयः ॥ ६३ ॥ नातःपरंसुखंत्वन्यत्किंचित्स्याद्भरतर्ष भ ॥ बुद्धिमान्श्रद्दधानश्चपराक्रांतश्चपांडव ॥ ६४ ॥ यःपरित्यज्यतेमर्त्योलोकसारमसारवत् ॥ एतैरुपायैःसक्षिप्रंपरांगतिमवाप्नुते ॥६५॥ एतावदेववक्तव्यं नांतोभूयोस्तिकिंचन ॥ षण्मासान्नित्ययुक्तस्ययोगःपार्थप्रवर्त्तते ॥६६॥ इतिश्रीमहाभारतेआश्वमेधिकेपर्वणिअनुगीताप० ऊनविंशोऽध्यायः ॥ १९ ॥ ॥ ७ ॥

श्रेणव्यपेण अकृतसंज्ञेनअज्ञातविद्यासंप्रदायेन ॥५६॥५७॥५८॥५९॥६०॥ इमंधर्मंआत्मदर्शनाख्यं ॥६१॥६२॥६३॥६४॥ लोकसारंधनादि असारवत्तृणादिवत् यःपरित्यज्यतेविवेकादिनापरित्या गवान्क्रियते उपायैःशमादिभिः ॥६५॥ षण्मासानिति षड्भिर्मासैस्तुयुक्तस्यनित्ययुक्तस्यदेहिनः आनंदःपरमोगुह्यःसम्यग्योगःप्रवर्त्ततइतिमैत्रायणीयश्रुतेः सुखसाध्यत्वादादरणीयोयोगइत्यर्थः ॥ ६६ ॥ इत्याश्वमेधिकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेऊनविंशोध्यायः ॥ १९ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

Digitized by Google